

cies, non illa vana gratia. Sapiens mulier benedicitur. « Timorem autem Domini ipsa collaudat. » Ipsa quæ benedicitur, collaudat aliquid unde benedicatur, quia sapiens est. Quid collaudat? Timorem Domini, quo perducta est ad sapientiam. « Initium enim sapientiæ, timor Domini¹: Timorem autem Domini ipsa collaudat. » Laboriosa tot noctibus, inter tot scandala patiens, provida ad expectandum, fortis ad tolerandum, constans ad perseverandum; laboribus finitis, « Date illi de fructibus manuum suarum². » Quid, date? « Venite benedicti Patris mei³. Date illi de fructibus manuum ejus. » Quid, date? « Percipite regnum quod vobis paratum est ab origine mundi. » Ecce quid « date. » De quibus « fructibus manuum ejus? » Esurivi enim, et dedistis mihi manducare⁴. Date illi de fructibus manuum ejus. »

XXX. Et quod illi deinde negotium erit, finitis laboribus? « Et laudetur in portis vir ejus. » Ipse erit portus laborum nostrorum, videre Deum, et laudare Deum. Non ibi dicitur: Surge, labora, vesti servos, vesti te ipsam, ornare purpura, da escas famulis, attende ne lucerna extinguatur, sollicita esto, surge de noctibus, aperi pauperi manum, trajice de colo in fusum. Non erunt opera necessitatis, ubi nulla necessitas. Non erunt opera misericordiæ, ubi nulla miseria. Non frangis panem pauperi, ubi nemo mendicat. Non suscipis peregrinum, ubi omnes in patria sua vivunt. Non visitas ægrum, ubi omnes perpetuo sani sunt. Non vestis nudum, ubi omnes æterna luce vestiti sunt. Non sepelis mortuum, ubi omnes sine termino vivunt. Nec tamen ista non agens, nihil agis: videbis enim quem desiderasti, et sine defectu laudabis.

¹ Psal. cx, 10. — ² Prov. xxxi, 31. Cod. Cass. vii, fol. 380: « Date illi de fructibus manuum suarum. Facit, digna est recipere. Date illi de fructibus manuum suarum, quid, date? » — ³ Matth. xxv, 34. — ⁴ Ibid. 35.

Istum accipies fructum. Tunc erit una illa quam petisti: « Unam petii a Domino, hanc requiram, ut inhabitem in domo Domini per omnes dies vitæ meæ¹. » Et quid ibi facies? « Ut contempler delectationem Domini. Et laudetur in portis vir ejus. Beati qui habitant in domo tua, in sæcula sæculorum laudabunt te². »

SERMO XXXVIII³.

De verbis Ecclesiastici II: *Fili, accedens ad servitutum Dei, etc.* Et de verbis Psalmi xxxviii: *Quoniam in imagine ambulat homo, etc.* De continentia et sustententia.

I. Duo sunt, quæ in hac vita veluti laboriosa nobis præcipiuntur, continere et sustinere. Jubemur enim continere ab his quæ in hoc mundo dicuntur bona, et sustinere ea quæ in hoc mundo abundant mala. Illa continentia, ista sustententia vocatur. Duæ virtutes quæ mundant animam, et capacem faciunt Divinitatis. In frenandis libidinibus et coërcendis voluptatibus, ne seducat quod male blanditur, et enervet quod prosperum dicitur, continentia nobis opus est: non credere felicitati terrenæ, et usque ad finem quærere felicitatem, quæ non habet finem. Ut autem est continentia, felicitati mundi non credere: ita sustententia est, infelicitati mundi non cedere. Sive ergo in affluentia rerum simus, sive in angustia, expectandus est Dominus; qui et quod vere bonum et suave est det, et quod vere malum est avertat a nobis.

¹ Psal. xxvi, 4. — ² Id. lxxxiii, 5. — ³ Alias de Tempore 245.

II. Bona Dei quæ promittit justis, in fine servantur : et mala quæ minatur impiis, in fine servantur. Bona et mala quæ versantur et miscentur in sæculo, nec boni soli habent, nec soli mali. Quidquid boni in hoc mundo dixeris, habent boni, habent et mali : veluti salutem ipsam corporis, et boni habent et mali. Divitias et apud bonos inuenies, et apud malos. Successum filiorum, et bonorum et malorum donum videmus esse commune. Vitam longam diu vivunt boni quidam, diu vivunt et mali quidam. Et quæcumque alia numerare volueris in hoc sæculo bona, permixte inuenis apud bonos et malos. Rursum quæcumque aspera, quæcumque tristia, et boni patiuntur et mali, famem, morbos, dolores, et damna, oppressiones, orbitates : communis hæc est omnium materies lacrymarum. Facile est ergo hoc videre, et bona sæculi apud bonos et malos esse, et mala sæculi bonos malosque perferre. Et ideo quorumdam pedes in via Dei titubant, et exorbitare conantur. Multi enim deviant et exorbitant, cum instituerint et proposuerint animo, propterea servire Deo, ut bonis terrenis abundant, et malis careant, eaque devitent. Cum enim sibi hoc proposuerint, et hanc mercedem constituerint pietatis et religionis suæ; quando viderint se laborare, et florere iniquos, quasi perdiderint mercedem, quasi eos fefellerit qui vocavit, quasi frustra opus indixerit qui in mercede decepit, renuntiant Deo. Et quo se miseri convertunt, avertentes se ab illo a quo facti sunt, et inhærentes illis quæ facta sunt? Cum coeperit perire quod factum est, ubi erit amator temporis, qui perdidit æternitatem?

III. Proinde propter illa bona, quæ non dabit Deus nisi bonis, et propter illa mala, quæ non inferentur nisi malis, quia in fine apparebunt utraque, credi sibi vult Deus. Quæ enim merces fidei, aut quod omnino vel nomen fidei, si

modo vis videre quod teneas? Non debes ergo videre, quod credas; sed credere, quod videas : credere quandiu non vides, ne cum videris erubescas. Ergo credamus, dum tempus est fidei, antequam sit tempus speciei. Si enim dicit Apostolus : « Quandiu sumus in corpore, peregrinamur a Domino : per fidem enim ambulamus¹. » Ergo per per fidem ambulamus, quandiu credimus quod non videmus : tenebimus autem speciem, cum viderimus faciem ad faciem, sicuti est. Tempus fidei, et tempus speciei Joannes etiam apostolus in Epistola sua distinguit, dicens : « Dilectissimi, nunc filii Dei sumus, et nondum apparuit quid erimus. » Hoc tempus est fidei : videte tempus speciei. « Scimus, inquit, quoniam cum apparuerit, si miles ei erimus, quoniam videbimus eum sicuti est². »

IV. Laboriosum est fidei tempus : quis negat? Laboriosum est, sed hoc est opus cujus illa merces est. Noli piger esse in opere, cujus mercedem desideras. Si quem enim et tu ipse mercenarium conduxisses, non ante mercedem numerares, quam in opere exerceres. Diceres ei : Fac, et accipe : non tibi diceret : Da, et facio. Sic ergo et Deus. Tu non fallis mercenarium tuum timens Deum; te ipse Deus fallit, qui jubet ne fallas mercenarium? Tamen tu quod promiseris potes et non dare; et si non est in corde tuo dolus falsitatis, est tamen in fragilitate humana inopia difficultatis. Quid de Deo timeamus, qui nec fallere potest, quia veritas est, et abundat omnibus, quia fecit omnia?

V. Credamus ergo Deo, fratres. Hoc est primum præceptum, hoc est initium religionis et vitæ nostræ, fixum habere cor in fide, et figendo cor in fide vivere bene, abstinere ab omnibus seductoriis, sustinere mala temporalia : et quandiu illa blandiuntur et illa minantur, ad-

¹ 2 Cor. v, 6. — ² 1 Joan. iii, 2.

versum utrumque inconcussum habere cor, ne in illa defluas, ne in illa frangaris. Habendo ergo continentiam, habendo etiam sustinentiam, cum bona temporalia transierint, et mala quæ inferantur non erunt; habebis omne bonum, habebis nullum malum. Ideo in lectione quid nobis dictum est? « Fili, accedens ad servitutum Dei, sta in » justitia et timore, et præpara animam tuam ad tentationem. Deprime cor tuum, et sustine; ut crescat in » novissimis vita tua¹. » Non ut modo, sed ut in novissimis vita tua crescat: « Ut crescat in novissimis vita tua. » Quantum, putamus, crescit? Ut fiat æterna. Modo enim vita humana, quandiu producit et videtur produci, decrescit potius quam crescit. Attendite et videte, ratiocinamini et videte quia decrescit. Natus est homo: verbi gratia, constituit illi Deus vitæ suæ septuaginta annos: Accedit illi vita, dicimus, crescendo. Accedit, an decedit? Ecce de septuaginta annis vixit sexaginta, remanserunt decem: diminutum est quod erat propositum; et quanto plus vivit, tanto minus illi restat. Ideoque vivendo hic decrescit vita, non crescit. Tene quod tibi promisit Deus, « Ut crescat in novissimis vita tua. »

VI. Deinde sequitur quod lectum non est: « Omne » quod tibi applicitum fuerit accipe, et in dolore sustine, » et in humilitate tua patientiam habe. Quoniam in igne » probatur aurum et argentum, homines vero acceptabiles in camino humiliationis². » Durum videtur, defecisti. Nonne illud quod non deficit perdidisti? Multi multa patiuntur propter pecuniam perituram, et tu non vis pati propter vitam mansuram? Sic recusas laborare pro Dei promissis, quasi non labores pro cupiditatibus tuis. Quanta patiuntur pro sua iniquitate latrones, quanta patiuntur pro suis sceleribus periti, pro sua nequitia luxu-

¹ Eccli 11, 1-3. — ² Ibid. 4, 5.

rioso, pro sua avaritia negotiatores mare transmeantes, ventis tempestatibusque corpus et animam committentes, sua relinquentes, ad ignota currentes? Judex si pronuntiat exilium, poena est: avaritia jubet exilium, et lætitia est? Quid ergo magnum tibi imperat sapientia, quod non posset imperare avaritia? Et tamen cum imperat avaritia, facis. Et cum feceris quod imperat avaritia, quid habebis? Plenam domum auro et argento. Non legisti: « Quanquam in imagine ambulat homo, tamen vane conturbatur; thesaurizat, » et nescit cui ea colligat¹? » Quare ergo cantasti et dixisti Deo: « Auribus percipe lacrymas meas²? » Quare tu non percipis auribus verba ejus, a quo vis percipi lacrymas tuas? Si accusaveris avaritiam tuam, invitabit ad sapientiam suam. Sed cum susceperis jugum sapientiæ, laboriosa erit? Laboriosa plane: sed vide quo fine, qua mercede. Numquid quæ per sapientiam colligis, nescis cui colligas ea? Tibi colligis. Expergiscere, evigila, habeto cor formicæ³. Æstatis tempus est, collige quod tibi ad hyemem prosit. Quando tibi bene est, tunc discere unde sustenteris quando tibi male est. Bene tibi, æstas est: noli esse piger, collige grana de area Dominica, verba Dei de Ecclesia Dei, et reconde intus in corde. Nunc tibi quidem bene est: veniet et quando sit male. Omni homini veniet tribulatio: etsi omnia terrena sunt ei, certe cum cœperit mori, per tribulationem transit ad aliam vitam. Quis enim est qui dicat: Bene mihi erit, et non moriar?

VII. Quamvis, si amas vitam, et mortem times, ipse timor mortis, hyems quotidiana est. Et tunc maxime pungit timor mortis, quando nobis bene est. Nam quando male est nobis, non timemus mortem. Quando nobis bene

¹ Psal. xxxviii, 7. — ² Ibid. 15. — ³ Prov. vi, 6.

est, tunc magis timemus mortem. Ideo ille dives, quem delectabant multum divitiæ suæ, (habebat enim magnas divitias et magnas possessiones;) credo quod interpellabatur timore mortis, et inter delicias contabescebat. Cogitabat enim se illa bona relicturum: congregaverat, et nesciebat cui: et aliquid cupiebat æternum, et venit ad Dominum, et ait illi: « Magister bone, quid boni faciam, » ut vitam æternam consequar¹? » Bene est mihi, sed labitur quod teneo: bene est mihi, sed subito non erit quod habeo: dic mihi unde habeam quod semper erit: dic mihi quomodo perveniam ad id quod non perdam. Et Dominus illi: « Si vis ad vitam ingredi, serva mandata. » Quæsivit, quæ mandata. Audivit. Respondit se a sua juventute omnia servasse. Ait illi Dominus consiliarius vitæ æternæ: « Unum tibi deest; si vis perfectus esse, » vade, vende omnia quæ habes, et da pauperibus, et » habebis thesaurum in cælo. » Non enim dixit: Perde: sed « Vende et veni, sequere me. » Ille qui delectabatur divitiis suis, et propterea quærebat a Domino quid boni faceret, ut vitam æternam consequeretur, quia a deliciis ad delicias migrare cupiebat, et has quibus delectabatur relinquere formidabat, abscessit tristis ad thesauros suos terrenos. Noluit credere Domino quia potest servare in cælo, quod perituum est in terra. Noluit esse verus amator thesauri sui. Male tenendo, perdidit: multum diligendo, amisit. Nam si bene illum diligeret, in cælum migraret, quo ipse postea sequeretur. Domum illi Deus ostendit ubi migraret, non locum ubi perderet: secutus enim ait: « Ubi enim fuerit thesaurus tuus, illic erit et » cor tuum². »

VIII. Sed videre volunt homines divitias suas? Fac quod in terra thesaurizent, numquid non timent videri

¹ Matth. xix, 16, etc. — ² Id. vi, 21.

divitias suas? Effodiunt et obstruunt et cooperiunt eas: et cum obstruxerint et cooperuerint, numquid vident quod habent? Nec ipse videt: optat ut lateat, timet ne pateat. Esse vult dives in opinione, non in veritate. Quasi sufficit habere in conscientia, quod servat in terra? O quanto major tibi et melior conscientia erit, si servaveris in cælo! Hic cum obrueris in terra, times ne sciat servus tuus et auferat, et fugiat; hic times ne auferat tibi servus tuus; ibi non times, quia bene tibi servat Dominus tuus. Sed habeo, inquis, servum fidelem, qui et noverit, et non prodat, et non tollat. Compara illum Domino tuo. Si fidelem servum invenisti, Dominus tuus quando te fefellit? Etsi non potest servus tuus tollere, potest tamen perdere: Dominus tuus nec tollere nec perdere potest, nec perire permittit. Servat tibi, manet tibi, liberat te, manentem te facit; nec perdet te, nec perdet quod ei commendaveris. Veni, inquit, accipe quod apud me posuisti. Absit. Non hoc tibi dicit Deus. Ego, inquit tibi, qui te prohibui scenerare, sceneratus sum a te. Volebas enim scenore crescere, et dabas homini ut tibi plus redderet, quando accipiebat gaudens, et quando reddebat plorans. Hoc volebas, et ego prohibebam: dixi enim: « Qui pecuniam suam non dedit ad usuram¹. » Prohibebam te a scenore: jubeo tibi scenus, me scenera. Hoc tibi dicit Dominus tuus: Pauca vis dare, et plura accipere: relinque hominem, qui plangit, quando exigis: me inveni, qui gaudeo, quando reddo. Ecce adsum: da, et sume; tempore redditionis reddam tibi. Et quid reddam? Pauca dedisti, plura sume: terrena dedisti, cœlestia sume: temporalia dedisti, æterna sume: mea dedisti, me ipsum sume. Quid enim dedisti, nisi ex eo quod a me accepisti? Quod dederis non reddo, qui unde dares dedi? qui te ipsum

¹ Psal. xiv, 1.

qui dares dedi; qui tibi Christum cui dares dedi, qui tibi diceret: « Quando uni ex minimis meis fecisti, mihi fecisti¹. » Ecce cui das, pascit et esurit propter te: donat et eget. Quando donat, vis accipere: quando eget, non vis dare. Eget Christus, quando eget pauper: qui omnibus suis vitam æternam paratus est dare, in unoquoque paupere temporaliter dignatus est accipere.

IX. Et consilium dat quo migres: dedit enim consilium quo migrare debeas. Migra de terra in cœlum, ne perdas. Quam multi enim quod servabant perdiderunt, et nec sic correcti in cœlo ponere didicerunt. Si forte tibi aliquis diceret: Migra divitias tuas ab Occidente in Orientem, si non vis ut pereant; æstuares, laborares, satageres, attenderes quanta essent quæ haberes, videres te multiplicitate rerum tuarum facile in longinqua migrare non posse: et forte fleres, quia ire cogereris, et quomodo tecum tollereres quod collegeras non invenires. In longinquiora te migrare jussit, qui non ait: Migra ab Occidente in Orientem; sed, Migra de terra in cœlum. Æstuas, quasi difficultatem majorem tibi videris pati, et dicis tibi: Si non inveniebam jumenta et naves, quibus ab Occidente migrarem ad Orientem, quomodo inveniam scalas, quibus a terra migrem in cœlum²? Noli, inquit tibi Deus, laborare, noli laborare: qui te divitem feci, qui tibi quod dares dedi, laturarios tibi pauperes feci. Si, verbi gratia, invenires aliquem inopem de trans mare, aut quo ire velles, invenires inde civem aliquem necessitatem patientem, diceres tibi: Civis iste inde est quo ego volo ire: eget hic, do illi quod ibi mihi reddat. Ecce eget hic pauper, civis est regni cœlorum: quid dubitas facere trajectitium²? Si enim dant qui hoc faciunt, ut plura accipiant, cum ad ea loca venerint, unde est ille qui accepit; faciamus et nos.

¹ Matth. xxv, 40. — ² Vide supra Serm. xviii, n. 4.

X. Hoc fit, si credamus, si fidem excitemus. Nam vane conturbamur. Quare vane conturbamur? Quia dormiente Christo in navi, pene naufragaverunt Discipuli. Dormiebat Jesus, et turbabantur Discipuli¹. Venti sæviebant, fluctus excitabantur, navis mergebatur. Quare? Quia Jesus dormiebat. Sic et tu, quando tempestates tentationum sæviunt in isto sæculo, turbatur cor tuum, tanquam navis tua. Quare, nisi quia dormit fides tua? Sic enim Paulus apostolus dicit, quia habitat Christus per fidem in cordibus nostris². Excita ergo Christum in corde tuo, vigilet fides tua, tranquilletur conscientia tua, et liberatur navis tua. Senti, quoniam qui promisit, verax est. Nondum ostendit; quia nondum est tempus ut ostendat. Multa jam tamen ostendit: Christum suum promisit, et dedit: resurrectionem ejus promisit, et dedit: Evangelium suum promisit, et dedit: Ecclesiam suam toto orbe diffundendam promisit, et dedit: tribulationes ipsas et aggeres calamitatum in rebus humanis prædixit, et ostendit. Quanta sunt quæ restant? Implentur quæ promissa sunt, implentur quæ prædicta sunt: et titubas ne non veniat quod restat? Tunc timere deberes, si quod prædictum est non videres. Bella sunt, fames sunt, contritiones sunt. Regnum super regnum est, terræ motus sunt, calamitatum sunt exaggerationes, abundantia scandalorum, frigus charitatis, copia iniquitatis. Hæc omnia lege, prædicta sunt. Lege, vide, quia omnia quæ vides prædicta sunt: et crede te visurum esse quod nondum venit, numerans quanta venerunt. Tu autem videndo Deum ostendere quæ prædixit, non credis daturum esse quod promisit? Ibi credere debes, ubi turbari cœpisti.

XI. Si finis mundi est, migrandum est de mundo, non amandus est mundus. Ecce turbatur mundus, et amatur

¹ Matth. vii, 24. — ² Ephes. iii, 17.

mundus. Quid si tranquillus esset mundus? Formoso quomodo hæeres, qui sic amplecteris fœdum? Flores ejus quomodo colligeres, qui ab spinis non revocas manum? Non vis relinquere mundum, relinquit te mundus, et sequeris mundum. Cor ergo mundemus, charissimi: et non perdamus sustentiam; sed percipiamus sapientiam, et teneamus continentiam. Transit labor, venit requies: transeunt falsa deliciosa, et venit bonum quod concupivit anima fidelis, cui inardescit et suspirat omnis peregrinus in sæculo: patria bona, patria cœlestis, patria contemplationis Angelorum, patria ubi nullus civis moritur, quo nullus hostis admittitur; patria ubi habeas sempiternum Deum amicum, ubi nullum timeas inimicum.

SERMO XXXIX¹.

De eo quod scriptum est Ecclesiastici v: *Ne tardes converti ad Deum, neque differas de die in diem. Et de verbis Apostoli 1 Tim. vi: Nihil intulimus in hunc mundum, etc.*

I. AUDIVIMUS, fratres, per Prophetam dicentem Dominum: « Ne tardes converti ad Deum, neque differas de die in diem. Subito enim veniet ira ejus, et in tempore vindictæ disperdet te². » Promisit tibi, quoniam quo die conversus fueris, obliviscitur mala tua præterita: sed numquid vitam crastini diei promisit tibi? An forte non tibi illam promisit Deus, et promisit illam tibi mathematicus, ut damnet et te, et illum Deus? Diem mortis incertum salubriter constituit Deus: diem ultimum suum

¹ Alias 13 ex Homiliis 50. — ² Eccli. v, 8, 9.

quisque salubriter cogitet. Misericordia Dei est, quia nescit homo quando moriatur. Latet ultimus dies, ut observentur omnes dies.

II. Sed tenet mundus, illecebræ circumquaque blandiuntur; delectat pecuniæ magnitudo, delectat honoris fulgor, delectat potentiæ terror: delectant ista; sed audiatur Apostolus: « Nihil intulimus in hunc mundum; » sed nec auferre quid possumus¹. » Honor te debet quærere, non tu ipsum. Debes enim in loco humiliori discumbere, ut qui te invitavit, faciat te ad honoratiorem locum ascendere². Si autem noluerit, ubi recumbis, manduca: quia nihil intulisti in hunc mundum. Parum est tibi, quia de alieno manducas? Discumbe ubicumque, et manduca. Dicturus es, De meo. Audi Apostolum: « Nihil intulimus » in hunc mundum. » Ad mundum venisti, plenam mensam invenisti. « Sed Domini est terra et plenitudo ejus³. »

III. « Nam qui volunt, inquit, divites fieri. » Non dixit: Qui divites sunt: sed, « Qui volunt divites fieri: » cupiditates accusavit, non facultates. « Qui volunt divites » fieri, incidunt in tentationem et desideria multa stulta » et noxia, quæ mergunt homines in interitum et perditionem⁴. » Pecunia delectat, ista non times? Bona res est pecunia, bona res est magna pecunia. « Incidunt in tentationem: » Non times? « In desideria multa incidunt » stulta et noxia: » Non times? Desideria quo ducunt, time. Quid est, quo ducunt? « Quæ mergunt, inquit, homines in » interitum et perditionem. » Et adhuc surdus es? Interitum et perditionem non times? Sic Deus tonat, et stertis?

IV. Cæterum his qui jam divites sunt, adhuc consilium dedit Apostolus: « Præcipe, inquit, divitibus hujus mundi » non superbe sapere⁵. » Vermis divitiarum superbia est.

¹ 1 Tim. vi, 7. — ² Luc. xiv, 10. — ³ Psal. xxiii, 1. — ⁴ 1 Tim. vi, 9. — ⁵ Eccli. v, 17.

Difficile est ut non sit superbus, qui dives est. Tolle superbiam, divitiæ non nocebunt. Sed attende quid inde facere debeas, ne vacet apud te quod largitus est Deus. « Non superbe sapere : » Istud vitium tolle. « Neque sperare in incerto divitiarum : » Tolle et hoc vitium. Cum abstuleris ista, exerce opera bona. Quæ? Audi : « Divites » sint, inquit, in operibus bonis. Non sperent in incerto » divitiarum¹. » Sed ubi sperent? « In Deo vivo, qui præstat nobis omnia abundanter ad fruendum. » Mundum præstat Deus pauperi, præstat et diviti. Numquid quia dives est, duos ventres impleturus est? Attendite, et videte quoniam de datis Dei pauperes saturati dormiunt. Qui pascit vos, pascit et illos per vos.

V. Ergo non ametur pecunia : sed si jam habetur, hoc inde fiat. Divites estote, qui illam habetis. Sed ubi divites? « In operibus bonis. Facile, inquit, tribuant, communicent². » Hic jam avaritia contrahit se; quando audit : « Facile tribuant, communicent : » veluti aqua frigida perfunditur, rigescit, stringit sinum, et dicit : Non perdo labores meos. Infelix, perdere non vis labores tuos? Ecce morieris, et qui nihil huc attulisti, nihil hinc potes auferre : cum nihil abstuleris, nonne perdidisti omnes labores tuos? Audi ergo consilium Dei. Non terrearis, quia dixit : « Facile tribuant, communicent. » Audi quod sequitur. Expecta, noli contra me claudere ostium, nec aditum cordis tui; expecta. Vis nosse, « Facile tribuant, » communicent, » quia non perdes, et hoc solum non perdes? « Thesaurizent, inquit, sibi fundamentum bonum » in futurum, ut apprehendant veram vitam². » Ista ergo quæ te delectat, falsa vita est : quasi in somnis hic vivis. Si quasi in somnis hic vivis, evigilaturus es quando morieris, et sic nihil habes invenire in manibus tuis. Quo-

¹ Eccli. v, 18. — ² Ibid. 19.

modo si mendicus dormiat, et in somnis illi veniat hæreditas, nihil illo felicius antequam surgat. Videt se in somnis tractare manibus vestes egregias, pretiosa vasa aurea et argentea, intrare in amœnissima et amplissima prædia, obsequi sibi magnas familias : evigilat, et plorat. Et quomodo vigilans accusat hominem qui illum expoliavit, sic ille accusat qui illum excitavit. Apertissime hinc locutus est Psalmus : « Dormierunt, inquit, somnum » suum, et nihil invenerunt omnes viri divitiarum in manibus suis, postea quam finierunt somnum suum¹. »

VI. Quia ergo nihil attulisti, nihil hinc ablaturus es. Mitte sursum quod invenisti, et non perditurus es. Da Christo; Christus enim hic voluit accipere. Da Christo, et non perdis. Non perdis, si commendas servo tuo; et perdis, si commendas Domino tuo? Non perdis, si commendas servo tuo quod acquisisti; et perdes, si commendas Domino tuo quod accepisti ab ipso Domino tuo? Egere hic voluit Christus, sed propter nos. Omnes pauperes, quos videtis, potuit illos Christus pascere, quomodo per corvum Eliam pavit² : tamen et ipsi Eliæ subtraxit corvum, ut a vidua pasceretur non Eliæ præstitit, sed viduæ. Quando ergo Deus pauperes facit, quia ipse non vult ut ipsi habeant; quando facit pauperes, probat divites. Sic enim scriptum est : « Pauper et dives occurrerunt sibi³. » Ubi sibi occurrerunt? In hac vita. Natus est ille, natus est et ille : invenerunt se, occurrerunt sibi. Et quis fecit illos ambos? Dominus. Divitem, unde pauperem adjuvaret; pauperem, unde divitem probaret. Pro viribus suis quisque faciat : non sic faciat, ut ipse patiatur angustias. Non hoc dicimus. Superflua tua necessaria sunt alii. Audistis modo, cum Evangelium legeretur : « Quicumque dederit

¹ Psal. LXXV, 9. — ² 3 Reg. XVII, 6. — ³ Prov. XXII, 2.